

„Službene novine Federacije BiH“, broj: 3/03

Na osnovu čl. 4, 9. i 25. Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 9/96, 27/98, 20/00, 45/00 i 58/02) u vezi sa članom 69. Zakona o bankama ("Službene novine Federacije BiH", br. 39/98, 32/00, 32/00, 48/01, 27/02, 41/02 i 58/02), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, utvrđuje

**KRITERIJE
ZA INTERNO RANGIRANJE BANAKA OD
STRANE AGENCIJE ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Član 1.

Ovim aktom se utvrđuju kriteriji za jedinstveni interni sistem za procjenu banaka (u daljem tekstu: jedinstveni interni sistem za rangiranje banaka "JISRB") od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: FBA), zasnovan na općeprihvaćenim međunarodnim principima za superviziju banaka, Zakonu o bankama i propisima FBA.

Putem posebnih JISRB tehnika i procjena, FBA utvrđuje ocjenu (u daljem tekstu: rang) solidnosti bankarskih organizacija na jedinstven odnosno jednoobrazan način.

Opći predmet razmatranja pri rangiranju banaka u okviru JISRB su finansijski, upravljački i rukovodni faktori banaka kao i faktori ispunjenja svih propisanih zahtjeva. Cilj FBA je da osigura rangiranje svih banaka na jedinstven i sveobuhvatan način te da svoje kontrolne aktivnosti jače fokusira na banke koje su opterećene finansijskim i operativnim slabostima odnosno na banke čije poslovanje poprima nepovoljne trendove. Istovremeno, JISRB kao korisno sredstvo za lakšu identifikaciju problematičnih banaka odnosno banaka čije se finansijsko stanje pogoršava služi FBA i kao instrument za praćenje općih trendova solidnosti i sigurnosti ukupnog bankarskog sistema, čime joj pruža mogućnost za efikasnije provođenje njene osnovne misije u gradnji, održavanju i zaštiti stabilnosti i javnog povjerenja u bankarski sistem.

Postupkom rangiranja svakoj bankarskoj instituciji se utvrđuje i dodjeljuje jedinstveni rang (u daljem tekstu: kompozitni rang) koji je zasnovan na pojedinačnim rangovima šest osnovnih komponenata finansijskog i operativnog stanja banke. Osnovne komponente finansijskog i operativnog stanja za koje se utvrđuju pojedinačni rangovi iz kojih se izvodi kompozitni rang su:

1. adekvatnost kapitala banke;
2. kvalitet aktive banke;
3. kvalitet organa upravljanja i rukovođenja bankom;
4. kvalitet i nivo profitabilnosti banke;
5. adekvatnost likvidnosti banke; i
6. osjetljivost banke na tržišne rizike.

Kompozitni rang i rangovi pojedinačnih (osnovnih) komponenata se utvrđuju numerički u rasponu od 1 (jedan) do 5 (pet). Rang 1 predstavlja najviši nivo, odnosno najkvalitetnije i veoma uspješno poslovanje i upravljanje rizikom, i istovremeno najniži stepen supervizorske zabrinutosti, a rang 5 najniži nivo, odnosno kritično loše i neuspješno poslovanje i upravljanje rizikom koji zahtijevaju ekstremnu supervizorsku brigu i ekstremna rješenja.

Kompozitni rang je u uskoj korelaciji sa utvrđenim rangovima pojedinačnih komponenata stanja banke. Svaki pojedinačni rang je zasnovan na kvalitativnim i kvantitativnim analizama faktora vezanih za odnosnu komponentu i njene međuodnose s ostalim komponentama. Prilikom utvrđivanja kompozitnog ranga nekim pojedinačnim komponentama može da se da veći značaj nego ostalim, a zavisno od konkretnog profila i konkretne situacije, odnosno stanja u konkretnoj banci, što znači da na kompozitni rang može znatnije od drugih ili odlučujuće da utiče bilo koji od pojedinačnih faktora koji ima poseban uticaj na ukupno stanje i nivo solidnosti banke. Iz tog razloga, kompozitni rang ne može i ne smije predstavljati samo prostu aritmetičku sredinu svih rangova pojedinačnih komponenata.

Sposobnost organa banke da uspješno odgovore na promjene koje nadolaze i da se pripreme za efikasno upravljanje rizicima koji mogu da iskrsku zbog promijenjenih uslova poslovanja ili za pokretanje novih aktivnosti banke i uvođenje novih bankarskih proizvoda, predstavlja jedan od posebno značajnih faktora u procjeni profila ukupnog rizika određene banke i predmet ozbiljne supervizorske pažnje. Iz navedenih razloga se, pri određivanju kompozitnog ranga banke, komponenti kvaliteta njenih organa upravljanja i rukovođenja pridaje specijalan značaj.

Član 2. Kompozitni rang

Banka dobiva kompozitni rang (K-rang) u skladu sa slijedećim kriterijima:

K-rang 1: Kada je u svakom pogledu zdrava i veoma solidna i kada je većina njenih pojedinačnih komponenata rangirana rangom 1, a ni jedna nije rangirana lošije od ranga 2 osim izuzetno kvalitet i nivo profitabilnosti od ranga 3. Eventualna, bilo kakva, slabost može biti samo minornog karaktera odnosno zanemariva, ali su nadzorni odbor i uprava banke sposobni da je rutinski urgentno eliminišu. Također je očigledno da banka poštuje sve primjenjive zakone i podzakonske propise i ako je sposobna da se uspješno odupre hirovitostima uslova poslovanja odnosno ako je otporna na sve spoljne uticaje. Konačno, banka pokazuje izuzetno visok stepen solidnosti poslovnih praksi i upravljanja svim rizicima te ne daje nikakve razloge za supervizorsku zabrinutost; Odnos FBA prema banci može biti neformalan;

K-rang 2: Kada je u osnovi zdrava i solidna i ni jedna od njenih pojedinačnih komponenti nije rangirana lošije od ranga 3. Može da ima samo neznatne slabosti, a nadzorni odbor i uprava banke su sposobni i istinski voljni da ih rutinski urgentno eliminišu. Banka je stabilna i sposobna da se odbrani od nepovoljnih fluktuacija uslova poslovanja i istovremeno dosljedno poštuje sve primjenjive zakone i podzakonske propise i nisu uočeni ozbiljni razlozi za supervizorsku zabrinutost. Poslovne prakse i upravljanje svim rizicima je solidno, a nema razloga za supervizorsku zabrinutost; Odnos FBA prema banci može biti neformalan ili ograničeno formalan;

K-rang 3: Kada u jednoj ili više pojedinačnih komponenata rangiranja pokazuje razloge za supervizorsku zabrinutost odnosno ako je otkrivena kombinacija umjerenih slabosti. Kvalitet poslovnih praksi i upravljanje rizicima su na granici zadovoljavajućeg nivoa. Međutim, iako su problemi očigledno prisutni, zabrinutost za banku nije previsoka i najlošija (samo jedna) pojedinačna komponenta banke ovog ranga smije biti rangirana rangom 4. Generalno, banka nije dovoljno sposobna da se odupre nestabilnim uslovima poslovanja, na spoljne nepovoljne uticaje ranjivija je od banaka rangiranih kompozitnim rangovima 1 i 2, a nadzorni odbor i uprava banke možda nisu sposobni da eliminišu slabosti u primjerenom vremenskom periodu. Uz prednje, ovakva banka možda ne poštuje sve primjenjive zakone i podzakonske propise. Predstavlja predmet supervizorske brige i neizbježna je potreba za supervizijom oštrijom od normalne, u neformalnom i formalnom obliku uključivo i prinudne mjere. Ne očekuje se propast banke obzirom na njenu opću sposobnost i opće finansijsko stanje; Odnos FBA prema banci je prije svega formalan;

K-rang 4: Kada je banka u zoni nesigurnog i nesolidnog finansijskog stanja. Ima ozbiljne finansijske i upravljačko - rukovodne nedostatke čija je posljedica nezadovoljavajuće poslovanje. Prob- lemi se

kreću u rasponu ozbiljnih do kritičnih slabosti i nedostataka. Upravljanje poslovanjem banke je neprihvatljivo. Nadzorni odbor i uprava banke ne prepoznaju i ne rješavaju probleme i slabosti. Moguća su značajna kršenja primjenjivih zakona i podzakonskih propisa. Banka generalno nije sposobna da se odupre fluktuacijama poslovnih uslova. Visoka super- vizorska pažnja mora biti posvećena ovakvoj banci što znači da se u većini slučajeva za rješavanje problema moraju primijeniti formalne prinudne mjere. Banka sa ovakvim kompozitnim rangom predstavlja veliku opasnost za instituciju za osiguranje depozita. Propast banke je neizbježna ako se problemi i slabosti ne eliminišu urgentno i uspješno; Odnos FBA je obavezno kontinuiran i isključivo strogo formalan; Banka se nalazi na posebnoj listi FBA za kontinuirani pojačani nadzor;

K-rang 5: Kada je banka u lošem finansijskom stanju, pokazuje kritično loše poslovanje, ima loše poslovne prakse i predstavlja najviši stepen supervizorske zabrinutosti. Obim i ozbiljnost problema prevazilaze sposobnosti ili istinsku volju organa banke da urgentno i uspješno eliminišu kritično stanje banke. Da banka preživi neophodna je hitna i snažna finansijska i druga vanjska pomoć. Puna i neprekidna supervizija banke je obavezna. Predstavlja definitivnu opasnost za instituciju za osiguranje depozita. Propast banke je vjerovatno neizbježna i FBA treba da razmotri optimalan postupak za njenu eliminaciju sa tržišta.

Član 3.

Opis kriterija za rangiranje svake pojedinačne komponente je sastavljen od tri sekcije i to:

- a) uvodnih napomena;
- b) pregleda osnovnih faktora za procjenu; i
- c) kratkog opisa brojčanih rangova.

Neki od faktora za procjenu se pojavljuju u više komponentata da bi se jasno istakla odnosno jasno naglasila određena povezanost ili međuzavisnost različitih komponentata.

Član 4.

Adekvatnost kapitala banke

Kriterije za rangiranje adekvatnosti kapitala banke čine:

a) Uvodne napomene: Banka treba da osigura i da održava kapital adekvatan visini njene postojeće i potencijalne izloženosti riziku, kao i da su njeni organi sposobni da prepoznaju, izmjere, prate i drže pod kontrolom tu izloženost banke. Prilikom procjene adekvatnosti kapitala mora biti razmotren i uticaj kreditnog, tržišnog i ostalih rizika na finansijsko stanje banke. Vrste i visina rizika koji su svojstveni poslovanjima kojima se bankarska institucija bavi određuju obim kapitala koji joj je potreban, veoma često i iznad propisanog minimalnog nivoa, da bi se eliminisale moguće negativne posljedice koje ti rizici mogu izazvati.

b) Faktori za procjenu: Adekvatnost kapitala se rangira na osnovu procjene slijedećih elemenata banke:

- Visine i kvaliteta kapitala i ukupnog finansijskog stanja;
- Prirode i obima rizika u poslovanju;
- Sposobnosti organa banke da identifikuju, mjere, prate i drže pod kontrolom rizik i uvide hitnu potrebu za dodatnim kapitalom;
- Prirode, trenda i obima proble- matične aktive, kao i adekvatnosti rezervi za kreditne gubitke, gubitke po poslovanjima lizinga i druge gubitke;
- Strukture bilansa stanja uključivo prirodu i obim nematerijalne aktive, tržišnog rizika (vezanog prvenstveno za vrijednosne papire i devizne stavke), rizika koncentracije, kao i rizika vezanih za

netradicionalne aktivnosti;

- Izlaganja riziku po vanbilansnim aktivnostima;
- Kvaliteta i visine zarade, te razumnosti isplate dividendi;
- Perspektiva i planova za rast, kao i prethodnog iskustva u upravljanju rastom;
- Pristupa tržištima kapitala i drugim izvorima kapitala;
- Poštovanja odgovarajućih zakona, propisa i supervizorskih uputstava, uključivo planova za održavanje adekvatnog kapitala ili eliminisanje nedostataka.

c) Brojčani rangovi: 1) Rang 1 (jedan) prikazuje visok nivo kapitala koji je znatno viši od adekvatnog za podršku profila rizika koji banka nosi odnosno kada je banka u pravilu istovremeno zadovoljila sve slijedeće uslove:

- a) iznos dioničkog kapitala veći od 150% iznosa zakonom propisanog minimuma;
- b) iznos neto-kapitala veći od 150% iznosa zakonom propisanog minimuma;
- c) stopa adekvatnosti kapitala (neto-kapitala) najmanje za 50% veća od zakonom propisanog minimuma,
- d) formirane ORKG i PRKG u skladu sa odredbama Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka,
- e) koncentracije rizika u okvirima ograničenja iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje koncentracijom rizika banaka;
- f) visok nivo kvaliteta svih faktora za procjenu;

1) Rang 2 (dva) prikazuje zadovoljavajući nivo kapitala u odnosu na izloženost banke riziku kao i kvalitetnu praksu u upravljanju njenim rizikom odnosno kada je banka u pravilu istovremeno zadovoljila sve slijedeće uslove:

- a) Iznos dioničkog kapitala veći od 125% zakonom propisanog minimuma;
- b) Iznos neto-kapitala veći od 125 % zakonom propisanog minimuma;
- c) Stopa adekvatnosti kapitala (neto-kapitala) najmanje za 20% veća od zakonom propisanog minimuma,
- d) Formirane ORKG i PRKG u skladu sa odredbama Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka,
- e) Koncentracije rizika u okvirima ograničenja iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje koncentracijom rizika banaka,
- f) Solidan nivo kvaliteta svih faktora za procjenu;

1) Rang 3 (tri) prikazuje kapital na granici zadovoljavajućeg nivoa i koji ne podržava (pokriva) u potpunosti profil rizika banke. Ovaj rang pokazuje potrebu za povećanjem kapitala, čak i ako je nivo kapitala banke veći od zakonskog ili propisanog minimuma odnosno kada je banka istovremeno zadovoljila sve slijedeće uslove:

- a) Iznos dioničkog kapitala veći od zakonom propisanog minimuma;
- b) Iznos neto-kapitala veći od zakonom propisanog minimuma;
- c) Stopa adekvatnosti kapitala (neto-kapitala) banke najmanje na zakonom propisanom nivou,
- d) Formirane ORKG i PRKG u pravilu u skladu sa odredbama Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka ("Službene novine Federacije BiH", broj 3/03),
- e) Koncentracije rizika koje u pravilu ne prelaze ograničenja propisana Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje koncentracijom rizika banaka ("Službene novine Federacije BiH", broj 3/03),
- f) Pehvatljive ostale faktore za procjenu;

1) Rang 4 (četiri) prikazuje nedovoljan nivo kapitala banke. U odnosu na nivo njene izloženosti riziku, daljnja održivost poslovanja banke je ugrožena. Potrebna je dodatna finansijska podrška od strane postojećih dioničara i/ili drugih vanjskih izvora odnosno kada je banka zapala pod neki ili sve od slijedećih uslova:

- a) Iznos dioničkog kapitala veći od 50%, a manji od zakonom propisanog minimuma,

- b) Iznos neto-kapitala veći od 50%, a manji od zakonom propisanog minimuma,
- c) Stopa adekvatnosti kapitala (neto- kapitala) banke ispod 12%, a iznad 6%,
- d) Formirane ORKG i PRKG u iznosu manjem od visine propisane Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka,
- e) Koncentracije rizika prelaze ograničenja propisana Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje koncentracijom rizika banaka,
- f) Slabe ostale faktore za procjenu;

1) Rang 5 (pet) prikazuje kritičan (opasan) nedostatak kapitala i daljnja održivost poslovanja banke je ugrožena. Nužna je i neodložna dodatna finansijska podrška od dioničara banke ili drugih vanjskih izvora odnosno kada je banka zapala pod neki ili sve od slijedećih uslova:

- a) Iznos dioničkog kapitala manji od 50% zakonom propisanog minimuma,
- b) Iznos neto-kapitala manji od 50% zakonom propisanog minimuma,
- c) Stopa adekvatnosti kapitala (neto- kapitala) banke ispod 6%,
- d) Formirane ORKG i PRKG u iznosu manjem od visine propisane Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka,
- e) Koncentracije rizika prelaze ograničenja propisana Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje koncentracijom rizika banaka,
- f) Loše ostale faktore za procjenu.

Član 5. Kvalitet aktive banke

Kriterije za rangiranje kvaliteta aktive banke čine:

a) Uvodne napomene: Rangiranje kvaliteta aktive treba da odražava kvantitet (nivo-obim) postojećeg i potencijalnog rizika naplate (u daljem tekstu: kreditni rizik) vezanog za portfelj kredita i ulaganja, nekretnina, ostale aktive i vanbilansnih operacija. Sposobnost organa banke da identifikuju, mjere, prate i drže pod kontrolom rizik ima veoma značajan uticaj u ovoj oblasti. U procjeni kvaliteta aktive se u obzir obavezno mora uzimati adekvatnost rezervi za kreditne i sve druge gubitke i izvršiti mjerenje-procjena izloženosti banke riziku neplaćanja od strane komitenata, bili oni izdavaoci vrijednosnih papira ili drugih finansijskih instrumenata koje banka drži kao svoju aktivu, dužnici po datim kreditima ili nosioci bilo koje vrste rizika po banku. Svi ostali rizici koji mogu uticati na realnu vrijednost neke aktive kao što su npr. operativni, tržišni, strateški, reputacije, kršenja zakona i propisa i svi drugi također moraju biti uzeti u obzir prilikom procjene.

b) Faktori za procjenu: Kvalitet aktive se rangira na osnovu procjene slijedećih elemenata banke:

- Adekvatnosti odnosno solidnosti politika, procedura i stvarne prakse vezanih za poslove odnosno stavke kreditnog portfelja;
- Adekvatnosti odnosno solidnosti prakse odnosno postupaka banke u oblasti uzimanja instrumenata za obezbjeđenje naplate (kolateralu);
- Kvaliteta prakse odnosno postupaka banke za identifikaciju rizika;
- Obima, strukture, stepena ozbiljnosti i trenda stavki nekvalitetne aktive u portfelju: kredita, vrijednosnih papira, poslova lizinga, ulaganja i vanbilansnih operacija (u daljem tekstu: kreditni portfelj) za koje je banka obustavila obračun kamate odnosno prihoda i/ili izvršila njihovo restrukturiranje odnosno kredita, vrijednosnih papira i poslova lizinga kod kojih je utvrđeno da dužnici ne izvršavaju svoje obaveze i/ili krše zakon i propise;
- Adekvatnosti rezervi za kreditne i sve druge gubitke vezane za procjenu kvaliteta aktive;
- Izloženosti banke rizicima po vanbilansnim poslovima;
- Obima, diverzifikacije i kvaliteta kreditnog portfelja;
- Obima aktivnosti i izlaganja banke riziku iz poslova sa aktivom za trgovanje;
- Identifikovanih koncentracija rizika u aktivu;
- Sposobnosti uprave banke da uspješno postupa (upravlja) sa aktivom banke, uključivo pravovremenu identifikaciju (otkrivanje) i naplatu problematičnih stavki;

- Adekvatnosti odnosno solidnosti internih kontrola kreditnog portfelja;
- Poštovanja odgovarajućih zakona i propisa.

c) Brojčani rangovi: 1) Rang 1 (jedan) prikazuje visok kvalitet aktive i dobru praksu upravljanja kreditnim portfeljem bez značajnih slabosti ili značajnih (većih) izlaga- nja riziku odnosno kada je banka u pravilu istovremeno zadovoljila sve slijedeće uslove:

- a) ako PKG iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, nisu veći od 3 % iznosa ukupne aktive iz člana 2. iste odluke,
- b) formirane ORKG i PRKG u skladu sa odredbama odluke iz prethodne podtačke a),
- c) koncentracije rizika u pravilu niže od ograničenja propisanih Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje koncentracijom rizika banaka;
- d) visok nivo kvaliteta svih faktora za procjenu;

2) Rang 2 (dva) prikazuje zadovoljavajući kvalitet aktive i prakse u upravljanju kreditnim portfeljem odnosno kada je banka u pravilu istovremeno zadovoljila sve slijedeće uslove:

- a) ako PKG iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, nisu veći od 5% iznosa ukupne aktive iz člana 2. iste odluke,
- b) formirane ORKG i PRKG u skladu sa odredbama odluke iz prethodne podtačke a),
- c) koncentracije rizika u okvirima ograničenja iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje koncentracijom rizika banaka,
- d) solidan nivo kvaliteta svih faktora za procjenu;

3) Rang 3 (tri) prikazuje kvalitet aktive i/ili praksu upravljanja kreditnim portfeljem koji su na granici zadovoljavajućeg nivoa. Trendovi mogu biti stabilni, ili mogu pokazivati blago pogoršanje kvaliteta aktive ili rast izlaganja banke riziku. Generalno, neophodne su urgentne aktivnosti i uvođenje efikasnijih praksi za poboljšanje upravljanja kreditnim portfeljem i rizikom. Ovim rangom se cijeni aktiva kada je banka u pravilu istovremeno zadovoljila sve slijedeće uslove:

- a) ako PKG iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, nisu veći od 8% iznosa ukupne aktive iz člana 2. iste odluke,
- b) formirane ORKG i PRKG u pravilu u skladu sa odredbama Odluke iz prethodne podtačke a),
- c) koncentracije rizika u pravilu u okvirima ograničenja iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje koncentracijom rizika banaka,
- d) prihvatljiv nivo kvaliteta svih faktora za procjenu;

4) Rang 4 (četiri) prikazuje slab kvalitet aktive i/ili praksu upravljanja kreditnim portfeljem. Nivo odnosno obim rizika i problematične aktive je značajan, nedovoljno kontrolisan i banku je izložio potencijalnim gubicima koji su iznad prihvatljivog nivoa i koji, ako se precizno ne provjere odnosno precizno ne izmjere i otklone, mogu ugroziti opstanak banke. Ovim rangom se cijeni aktiva kada je banka zapala pod neki ili sve od slijedećih uslova:

- a) ako su PKG iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka veći od 8%, a manji od 15% iznosa ukupne aktive iz člana 2. iste odluke,
- b) formirane ORKG i PRKG u iznosu manjem od visine propisane odredbama odluke iz prethodne podtačke a),
- c) koncentracije rizika prekoračuju ograničenja iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje koncentracijom rizika banaka,
- d) PKG za koje nisu formirane PRKG prijete da neto-kapital padne ispod 50% zakonom propisanog minimuma;
- e) slabe ostale faktore za procjenu;

5) Rang 5 (pet) prikazuje kritično nedovoljan odnosno loš kvalitet aktive banke i/ili prakse upravljanja kreditnim portfeljem koji predstavljaju prijetnju za skoriju propast banke. Ovim rangom se cijeni aktiva kada je banka zapala pod neki ili sve od slijedećih uslova:

- a) ako su PKG iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka veći od 15% iznosa ukupne aktive iz člana 2. iste odluke,

- b) formirane ORKG i PRKG u iznosu manjem od visine propisane odredbama odluke iz prethodne podtačke a),
- c) koncentracije rizika prekoračuju ograničenja iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje koncentracijom rizika banaka,
- d) PKG za koje nisu formirane PRKG uzrokuju da je neto - kapital banke pao ispod 50% zakonom propisanog minimuma;
- e) loše ostale faktore za procjenu.

Član 6.

Kvalitet organa upravljanja i rukovođenja bankom

Kriterije za rangiranje kvaliteta organa upravljanja i rukovođenja banke čine:

a) Uvodne napomene: Rangiranje kvaliteta organa upravljanja i rukovođenja banke treba da odražava sposobnost nadzornog odbora i uprave da identifikuju, mjere, prate i pod kontrolom drže rizike sa kojim se banka u svom poslovanju susreće (ima), da osiguraju da je njeno poslovanje sigurno, zdravo, solidno i uspješno kao i da poštuje sve odgovarajuće zakone i propise. Zavisno od prirode i vrsta aktivnosti banke, prakse nadzornog odbora i uprave banke moraju da obuhvaćaju slijedeće rizike: kreditni, koncentracije, tržišni, operativni ili poslovni, reputacije, strateški, poštovanja odgovarajućih zakona i propisa, likvidnosti, devizni i druge. Dobre prakse nadzornog odbora i uprave banke su sadržane u: a) aktivnom (stvarnom) nadziranju rada uprave i poslovanja banke, b) osiguranju kompetentnog (stručnog i iskusnog) osoblja banke, c) donošenju odgovarajućih (dobrih) poslovnih politika banke, d) uspostavi dobrih procedura za provođenje tih politika, e) permanentnom efikasnom funkcionisanju sistema internih kontrola na svim nivoima i u svim poslovnim oblastima banke, kao i f) u uspješnom praćenju rizika i kvalitetnom sistemu informisanja nadzornog odbora i uprave banke. Ovo rangiranje treba da ocijeni volju i sposobnosti nadzornog odbora i uprave banke u svim oblastima poslovanja banke.

b) Faktori za procjenu: Kvalitet organa upravljanja i rukovođenja bankom se rangira na osnovu procjene slijedećih elemenata banke:

- Stepena i kvaliteta nadziranja i pružanja podrške aktivnostima banke od strane nadzornog odbora i uprave posebno izvršnih direktora banke;
- Sposobnosti nadzornog odbora i uprave banke da planiraju- predviđaju promjene uslova poslovanja i adekvatno reaguju na takve promjene te da prepoznaju i adekvatno postupaju sa rizicima koji u takvim novonastalim uslovima nastaju, kao i da u poslovanje banke uvode nove aktivnosti i/ili nove "proizvode";
- Adekvatnosti i pridržavanja donesenih internih politika za značajne poslove i rizike kojima se banka izlaže i njihove kontrole;
- Tačnosti, pravovremenosti i efikasnosti sistema za informisanje nadzornog odbora i uprave i sistema za praćenje rizika banke;
- Adekvatnosti sistema internih kontrola i interne revizije za: poticanje efikasnih poslova, pouzdano propisano i finansijsko izvještavanje, zaštitu aktive i osiguranje poštovanja zakona, propisa i internih politika;
- Poštovanja zakona i propisa;
- Prihvaćanja preporuka koje daju revizori i FBA;
- Kvalifikovanosti članova nadzornog odbora i uprave banke kao i osiguranja da banka ima službenike odnosno lica koji će u budućnosti "naslijediti" njihove pozicije u banci;
- Stepenu do kojeg su članovi nadzornog odbora i uprave banke izloženi, ali i podložni, dominantnim uticajima ili koncentrisanoj moći;
- Razboritosti i prihvatljivosti politika plata i naknada, kao i izbjegavanja poslova u korist samih sebe i/ili svojih poslovnih poduhvata izvan banke;
- Pokazanog stepena spremnosti da se podržavaju i legitimne potrebe zajednice za bankarskim uslugama;
- Sveukupnog kvaliteta banke i nivoa rizika kojem je ona izložena.

c) Brojčani rangovi: 1) Rang 1 (jedan) prikazuje veoma solidno i uspješno upravljanje i rukovođenje bankom od strane nadzornog odbora i uprave banke kao i veoma dobre prakse u upravljanju rizikom u poslovanju banke. Svi značajni rizici se sigurno i jasno identificiraju, mjere, prate i drže pod kontrolom. Uprava i nadzorni odbor pokazuju sposobnost da hitno i uspješno rješavaju postojeće i potencijalne probleme i rizike;

2) Rang 2 (dva) prikazuje zadovoljavajuće prakse u upravljanju i rukovođenju bankom kao i upravljanju rizikom od strane nadzornog odbora i uprave. Mogu da postoje samo neznatne slabosti koje nemaju materijalni uticaj na sigurnost i solidnost rada banke, a iste su potpuno i jasno uočene i već u postupku rješavanja. Generalno, značajni rizici i problemi se uspješno identifikuju, mjere, prate i drže pod kontrolom;

3) Rang 3 (tri) prikazuje prakse u upravljanju i rukovođenju bankom od strane nadzornog odbora i uprave banke koje je neophodno poboljšati. Uzimajući u obzir prirodu aktivnosti odnosno poslova banke one su na granici zadovoljavajućih. Sposobnosti članova uprave i nadzornog odbora su nedovoljne za tip, veličinu i/ili stanje banke. Problemi i rizici u poslovanju banke se ne identifikuju, ne mjere i ne prate adekvatno i ne drže uspješno pod kontrolom;

4) Rang 4 (četiri) prikazuje slabe prakse u upravljanju i rukovođenju bankom od strane nadzornog odbora i uprave banke. Za aktivnosti odnosno poslove banke, prakse u upravljanju rizikom su slabe, a obim problema i nivo izloženosti banke riziku su prekomjerni. Problemi i značajni rizici se ne identifikuju, ne mjere i ne prate adekvatno i ne drže uspješno pod kontrolom, ugrožavaju budući opstanak banke i zahtijevaju urgentnu akciju nadzornog odbora i uprave banke za zaštitu i poboljšanje finansijskog stanja banke. Istovremeno, hitna zamjena i/ili poboljšanje odnosno kvalitetnija popuna uprave banke i/ili nadzornog odbora je neophodna i urgentna;

5) Rang 5 (pet) prikazuje kritično loše prakse u upravljanju i rukovođenju bankom od strane nadzornog odbora i uprave banke. Nadzorni odbor i uprava banke pokazuju potpuno odsustvo sposobnosti da otklone probleme i da uspostave adekvatne prakse za upravljanje rizikom. Problemi i značajni rizici se ne identifikuju, ne mjere, ne prate adekvatno i ne drže pod kontrolom, te su budući opstanak banke učinili izuzetno složenim, skupim i nevjerojatnim. Smjena nadzornog odbora i uprave banke je urgentna.

Utvrđivanje ranga kvaliteta organa upravljanja i rukovođenja bankom se provodi primjenom kriterija definisanih za svaki njegov pojedinačni rang. Međutim, da bi se maksimalno eliminisale potencijalne slabosti kvalitativnih elemenata rangiranja, u postupku utvrđivanja pojedinačnog ranga ove pojedinačne komponente u obzir se, u odgovarajućoj mjeri zavisno od specifičnosti utvrđenog stanja, uzimaju i slijedeći kvantitativni elementi obračuna:

1. prosječna aritmetička sredina sa jednom decimalom svih prethodno utvrđenih pojedinačnih rangova za:

- a) adekvatnost kapitala banke;
- b) kvalitet aktive banke;
- c) kvalitet i nivo profitabilnosti banke;
- d) adekvatnost pozicije likvidnosti banke; i
- e) osjetljivost banke na tržišne rizike.

2. ocjena dobivena iz obračuna iz prethodne tačke 1. ovog stava se koriguje za slijedeće primjenljive koeficiente:

- a) (+ 0,1) kada je evidentno da uprava banke za najvažnije pozicije nije osiguralo adekvatne zamjene (nasljednike) za slučaj njihovog napuštanja banke;
- b) (+ 0,2) kada se ponavlja praksa da banka dostavlja FBA netačne ili sa zakašnjenjem propisane izvještaje;
- c) (+ 0,2) kada je neto-dobit banke niža od prosjeka svih banaka;
- d) (+ 0,2) kada interna kreditna kontrola u banci ne funkcioniše na adekvatan način;
- e) (+ 0,3) kada formirane rezerve za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne gubitke nisu na propisanom nivou;
- f) (- 0,1) kada je evidentno da je uprava banke za najvažnije pozicije osiguralo adekvatne zamjene (nasljednike) za slučaj njihovog napuštanja banke;
- g) (- 0,1) kada je neto-dobit banke viša od prosjeka svih banaka;
- h) (- 0,1) kada interna kreditna kontrola u banci funkcioniše na adekvatan način; i
- i) (- 0,2) kada su formirane rezerve za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne gubitke na propisanom nivou.

3. konačni rang za kvalitet organa upravljanja i rukovođenja bankom dobiven nakon ocjena iz prethodne dvije tačke ovog stava može biti samo za jednu cifru viši od cifre koja se nalazi ispred decimale navedene u prethodnoj tački 1. ovog stava.

Član 7.

Kvalitet i nivo profitabilnosti banke

Kriterije za rangiranje kvaliteta i nivoa profitabilnosti banke čine:

a) Uvodne napomene: Rangiranje kvaliteta i nivoa profitabilnosti banke treba da odražava ne samo kvantitet zarade (profita), nego i faktore koji mogu da utiču na njenu održivost i/ili kvalitet. Na kvantitet kao i na kvalitet zarade mogu da utiču: a) prekomjeren kreditni rizik i/ili neadekvatno upravljanje kreditnim rizikom, što može da za posljedicu ima kreditne gubitke za koje je nužno formirati rezerve, b) visok nivo tržišnog rizika koji može zaradu banke neopravdano izložiti nestabilnostima kamatnih stopa, c) neopravdano oslanjanje na "izuzet- ne" prednosti, jednokratne povoljne događaje koji se neće ponoviti ili povoljniji tretman poreskih obaveza, d) nesposobnost da se predviđaju ili kontrolišu poslovni troškovi ili troškovi prikupljanja sredstava, e) loše postavljene ili loše provedene poslovne strategije i f) loše upravljanje ili nekontrolisano izlaganje drugim rizicima.

b) Faktori za procjenu: Kvalitet i nivo profitabilnosti banke se rangira na osnovu procjene slijedećih elemenata banke:

- Nivoa profita banke uključivo njegovog trenda i stabilnosti;
- Sposobnosti da se osigura adekvatan kapital odnosno rast kapitala banke putem zadržane dobiti;
- Kvaliteta i vrste izvora zarade banke;
- Obima odnosno nivoa troškova u odnosu na aktivnosti banke;
- Adekvatnosti finansijskog planiranja, postupaka predviđanja i informacionih sistema uopće u banci;
- Izloženosti banke kreditnom riziku i adekvatnosti rezervi za kreditne i druge gubitke;
- Izloženosti banke tržišnim rizicima kao što je cjenovni rizik: a) rizik kamatne stope i b) devizni rizik;
- Stepenu usaglašenosti rada banke sa odgovarajućim zakonima i propisima.

c) Brojčani rangovi: 1) Rang 1 (jedan) prikazuje zaradu banke koja je veoma dobra sa rastućim trendom i koja je dovoljna da pokrije: a) troškove njenog poslovanja, b) potrebe za osiguranjem i više od adekvatnog kapitala i c) zadovoljavajuće dividende dioničarima, a pri tome su u obzir uzeti svi postojeći rizici i ostali faktori banke koji utiču na kvalitet i kvantitet zarade (profita) banke. Pri tome u pravilu moraju biti zadovoljeni i slijedeći pokazatelji:

- a) dobit na aktivu (ROA) je veća od 2,5%,
- b) prihodi su stabilni i ostvaruju uglavnom iz aktivnosti koje se permanentno ponavljaju,
- c) prihodi se ostvaruju uglavnom kamatonosnih aktivnosti i
- d) kamatna marža je pozitivna;

2) Rang 2 (dva) prikazuje zaradu koja je zadovoljavajuća sa barem minimalnim trendom rasta. Međutim, i zarada banke koja se održava na istom nivou može biti ocijenjena ovim rangom ako još uvijek zadovoljava zahtjeve iz tačaka a), b) i c) navedenih u opisu prethodnog Ranga 1. Pri tome u pravilu moraju biti zadovoljeni i slijedeći pokazatelji:

- a) dobit na aktivu je veća od 1,5%,
- b) prihodi su stabilni i ostvaruju se iz aktivnosti koje se permanentno ponavljaju i djelomično iz jednokratnih aktivnosti,
- c) prihodi se većim dijelom ostvaruju od kamatonosnih aktivnosti i
- d) kamatna marža je pozitivna;

3) Rang 3 (tri) prikazuje zaradu koja nije dovoljna odnosno koja potpuno pokriva samo zahtjev iz tačke a) i djelomično zahtjev iz tačke b) navedene u opisu Ranga 1, i koja mora biti poboljšana odnosno povećana da bi se barem osiguralo i potpuno pokriva zahtjeva iz tačke b) iz opisa Ranga 1. Pri tome su u pravilu ostvareni slijedeći pokazatelji:

- a) dobit na aktivu je veća od 0,5%,
- b) prihodi su nestabilni tokom godine,
- c) prihodi se većim dijelom ostvaruju iz naknada i
- d) kamatna marža je pozitivna;

4) Rang 4 (četiri) prikazuje zaradu koja je dovoljna da pokrije samo zahtjev iz tačke a) naveden u opisu Ranga 1. Banku sa ovakvom zaradom obično karakteriše hirovita fluktuacija neto- prihoda ili neto-kamatne marže, nastanak značajnog negativnog trenda, neznatna veličina zarade, neodrživa zarada, povremeni gubici i/ili značajni padovi zarade u odnosu na prethodnu godinu. Pri tome su ostvareni slijedeći pokazatelji:

- a) dobit na aktivu je veća od 0%,
- b) prihodi su nestabilni tokom godine i ostvaruju se od uglavnom jednokratnih aktivnosti,
- c) kamatna marža nije pozitivna;

5) Rang 5 (pet) prikazuje zaradu banke koja je kritično nedovoljna. Banka sa ovim rangom zarade ne uspijeva da pokrije ni zahtjev iz tačke a) naveden u opisu Ranga 1 i time ostvaruje gubitak koji predstavlja očiglednu eroziju njenog kapitala i realnu prijetnju njenom opstanku. Pri tome su ostvareni slijedeći pokazatelji:

- a) dobit na aktivu je negativna (gubitak), i
- b) kamatna marža je negativna.

Član 8.

Adekvatnost pozicije likvidnosti banke

Kriterije za rangiranje adekvatnosti pozicije likvidnosti banke čine:

a) Uvodne napomene: Pri rangiranju adekvatnosti pozicije likvidnosti i likvidnosnog rizika banke u razmatranje treba uzeti: 1. Sučeljavanje (poređenje): a) tekućih i očekivanih budućih izvora likvidnosti sa b) tekućim i očekivanim budućim potrebama za likvidnim sredstvima, kao i 2. Adekvatnost praksi u upravljanju izvorima sred- stava. Generalno, prakse upravljanja izvorima sredstava moraju da

osiguraju sposobnost banke da održava nivo likvidnih sredstava koji je dovoljan da: a) u ugovorenom roku (pravovremeno) ispuni sve finansijske obaveze i b) zadovolji sve opravdane potrebe zajednice za kreditima. Istovremeno, te prakse moraju da demonstriraju i sposobnost banke da uspješno upravlja s neplaniranim (neočekivanim) promjenama u izvorima sredstava, kao i da adekvatno reaguje na tržišne promjene koje utiču na mogućnost da se aktiva (njene određene stavke) likvidira (konvertuje u novčana sredstva) uz minimalne odnosno zanemarive gubitke. Uz to, prakse upravljanja izvorima sredstava moraju da osiguraju da se likvidna sredstva ne održavaju po visokim troškovima i/ili putem neopravdanog oslanjanja na izvore koji možda neće biti raspoloživi u trenutku finansijskog pritiska ili nepovoljnih promjena u tržišnim uslovima.

b) Faktori za procjenu: Adekvatnost pozicije likvidnosti banke se rangira na osnovu procjene slijedećih elemenata banke:

- Adekvatnosti izvora likvidnosti banke za tekuće i buduće potrebe, kao i sposobnosti banke da zadovolji svoje likvidnosne potrebe bez negativnih posljedica na njeno normalno poslovanje i uslove njenog poslovanja;
- Raspoloživosti aktive (odgovarajućih stavki aktive) koja je podobna za konverziju u novčana sredstva, bez odlaganja i bez prekomjernih (neprihvatljivih) gubitaka;
- Pristupa tržištu novca i novčanom tržištu kao i drugim izvorima novčanih sredstava;
- Stepenu diverzifikacije izvora sredstava, i bilansnih i vanbilansnih (različiti ugovori za pribavljanje-osiguranje novčanih sredstava u nekom budućem trenutku);
- Stepenu oslanjanja na kratkoročne nestabilne izvore sredstava, uključivo i kratkoročne pozajmice i agentske depozite;
- Trenda i stabilnosti depozita;
- Sposobnosti-mogućnosti da proda vrijednosne papire i određene "korpe" stavki aktive;
- Sposobnosti nadzornog odbora i uprave da uredno (tačno i pravovremeno) identifikuju, izmjere, prate i drže pod kontrolom poziciju likvidnosti banke, uključivo i efikasnosti strategije za upravljanje izvorima sredstava, politika likvidnosti, sistema za informisanje nadzornog odbora i uprave i planova za vanredne situacije;
- Poštovanja odgovarajućih zakona i propisa.

c) Brojčani rangovi: 1) Rang 1 (jedan) prikazuje veoma solidnu poziciju likvidnosti i dobre prakse banke u upravljanju izvorima sredstava u odnosu na njen rizik i ostale bitne faktore (dobar plan). Banka ima pouzdan pristup izvorima likvidnih sredstava dovoljnim za zadovoljenje svih tekućih i očekivanih budućih likvidnosnih potreba. Pristup banke vanjskim izvorima sredstava je pod povoljnim uslovima. Pri tome u pravilu zadovoljava i slijedeće zahtjeve:

- a) odnos krediti/depoziti je manji od 70 %;
- b) banka ima standby aranžmane (ugovore) da u slučaju potrebe može hitno pribaviti likvidna sredstva;
- c) banka ima dobru poziciju u rokovniku dospjeća i sigurnosti uredne naplate stavki aktive kojim može podržati svoje očekivane potrebe za likvidnim sredstvima;
- d) obaveze banke su po svojoj prirodi uglavnom osnovne bankarske obaveze i stabilne, bez velikih pojedinačnih neočekivanih obaveza;

2) Rang 2 (dva) prikazuje zadovoljavajuće nivoe likvidnosti i rizika. Moguće je da u poređenju s postojećim izloženostima riziku postoje neznatne slabosti u kvantitativnim pokazateljima ili u praksama upravljanja izvorima sredstava (solidan plan). Pri tome, u pravilu, zadovoljava i slijedeće zahtjeve:

- a) odnos krediti/depoziti ne prelazi 75 %;
- b) banka ima standby aranžmane (ugovore) da u slučaju potrebe može hitno pribaviti likvidna sredstva;
- c) banka ima prihvatljivu poziciju u rokovima dospjeća i sigurnosti uredne naplate stavki aktive kojim može podržati svoje očekivane potrebe za likvidnim sredstvima;
- d) obaveze banke su po svojoj prirodi uglavnom osnovne bankarske obaveze i stabilne, sa umjerenim iznosom uzetih pozajmica;

3) Rang 3 (tri) prikazuje nivo likvidnosti i rizika banke ili prakse za upravljanje izvorima sredstava koji su na granici zadovoljavajućeg i koje je neophodno poboljšati. Banka nema neposredan pristup izvorima sredstava u razumnim (prihvatljivim) rokovima i u odnosu na postojeću izloženost riziku ima evidentne značajne slabosti u upravljanju izvorima sredstava. Pri tome zadovoljava i slijedeće zahtjeve:

- a) odnos krediti/depoziti ne prelazi 80 %;
- b) banka nema dokumentovan (ugovoren) pristup likvidnim sredstvima u slučajevima hitne potrebe za likvidnim sredstvima;
- c) banka ima poziciju u rokovniku dospjeća i vjerovatnosti uredne naplate stavki aktive koja zahtijeva ograničenu podršku;
- d) obaveze banke su ograničeno nestabilne zbog vrste i rokova, mogući su neočekivani odlivi;

4) Rang 4 (četiri) prikazuje nivo likvidnih sredstava koji je nedovoljan i koji je rizičan kako za tekuće tako i za predviđene buduće obaveze banke, kao i neadekvatne prakse banke u upravljanju izvorima sredstava. Za zadovoljenje svojih obaveza banka nije sposobna da pribavi likvidna sredstva iz uobičajenih izvora. Pri tome su evidentne činjenice da:

- a) odnos krediti/depoziti ne prelazi 85 %;
- b) banka nema ugovoren pristup likvidnosnim pozajmicama i on je evidentno otežan;
- c) banka ima poziciju u rokovniku dospjeća i vjerovatnosti uredne i moguće naplate stavki aktive koja je slaba i ugrožena;
- d) obaveze banke su nestabilne, a uzete pozajmice i krediti za koje se zahtjev za povrat uskoro može očekivati ili je već tražen iznose 10% do 15% iznosa ukupnih obaveza banke;

5) Rang 5 (pet) prikazuje poziciju likvidnosti i izloženosti banke riziku koji su kritičnog obima koji je ozbiljno ugrozio opstanak banke. Za ispunjenje već dospelih obaveza i ostalih likvidnosnih potreba banci je urgentno odnosno trenutno neophodna vanjska finansijska pomoć. Pri tome su evidentne činjenice da:

- a) odnos krediti/depoziti prelazi 85 %;
- b) banka nema pristupa neophodnim pozajmicama za likvidnost;
- c) situacija u rokovniku dospjeća i/ili mogućnost urgentne naplate stavki aktive je ozbiljno ugrožena;
- d) obaveze banke su u poziciji zahtjeva za povrat koje banka ne može ispuniti.

Član 9.

Osjetljivost banke na tržišne rizike

Kriterije za rangiranje osjetljivosti banke na tržišne rizike čine:

a) Uvodne napomene: Pri rangiranju osjetljivosti banke na tržišne rizike u razmatranje treba uzeti stepen do kojeg promjene kamatnih stopa, deviznih kurseva, cijena roba i kapitala mogu uticati na vrijednost bančine aktive, visine zarade (profita), obaveza i kapitala. Sposobnost nadzornog odbora i uprave da identifikuju, mjere, prate i drže pod kontrolom izlaganje banke tržišnom riziku predstavlja faktor koji se mora uzeti u ozbiljno razmatranje. Tržišne rizike obuhvaćaju rizici cijena: rizik kamatne stope, devizni (kursni) rizik i rizik cijena stavki aktive za trgovanje i ulaganja. U procjeni tržišnih rizika primarno se razmatra osjetljivost: aktive, obaveza, vanbilansnih obaveza i zarade banke na promjenljivost kamatnih stopa. Ova osjetljivost (ranjivost) se mjeri potencijalnim promjenama u zaradi ili ekonomskoj vrijednosti kapitala banke u različitim ekonomskim scenarijima (pretpostavljenim situacijama u ekonomskom okruženju). Kada je primjenljivo na banku, razmatranjem se mora obuhvatiti i: a) rizik cijena vezan za portfelj stavki aktive za trgovanje i portfelj stavki ulaganja i b) periodičnu revalorizaciju deviznih stavki denomini- ranih u KM.

b) Faktori za procjenu: Adekvatnost osjetljivosti banke na tržišne rizike se rangira na osnovu procjene slijedećih elemenata banke:

- Osjetljivosti neto-zarade (profita) i ekonomske vrijednosti kapitala banke na promjene kamatnih stopa pod različitim scenarijima i nepovoljnim ekonomskim uslovima;

- Obima, strukture i promjenljivosti (nepostojanosti) deviza (stranih valuta) sadržanih u bilansu i vanbilansu banke;
- Tekuće ili potencijalne nestabilnosti zarada ili vrijednosti kapitala zbog tržišnih kretanja cijena stavki aktive za trgovanje, stavki ulaganja i drugih finansijskih instrumenata u portfelju banke;
- Sposobnosti nadzornog odbora i uprave da identifikuju, mjere, prate i drže pod kontrolom izlaganja banke riziku kamatnih stopa, kursnom riziku i riziku drugih cijena.

c) Brojčani rangovi: 1) Rang 1 (jedan) prikazuje minimalnu odnosno ograničenu izloženost banke rizicima kamatne stope, deviznog kursa i drugih cijena, a banka ima dobre odnosno snažne sisteme za identifikaciju, mjerenje, praćenje i držanje pod kontrolom takvih rizika;

2) Rang 2 (dva) prikazuje umjerenu i kontrolisanu izloženost banke rizicima kamatne stope, deviznog kursa i ostalih cijena. Sistemi za upravljanje tim rizicima su zadovoljavajući i pružaju garanciju da se tržišni rizici održavaju na prihvatljivom nivou;

3) Rang 3 (tri) prikazuje da je za barem jedan od elemenata tržišnog rizika neophodno poboljšanje. To može da bude izloženost banke: a) povišenom nivou kamatne osjetljivosti, b) značajnijeg deviznog rizika ili c) značajnijeg rizika ponovnog utvrđivanja cijena, koji dovode zarade i kapital u poziciju umjerenog stepena nestabilnosti. Sistemi za upravljanje tržišnim rizicima odražavaju slabosti i nužna su njihova poboljšanja;

4) Rang 4 (četiri) prikazuje izloženost banke tržišnim rizicima koji su nagrizli (umanjuju) zarade i mogu ugroziti solventnost banke. Pretjerana izloženost promjenama kamatnih stopa i/ili revalorizaciji po osnovu deviznih kurseva i/ili promjenama drugih cijena se ocjenjuje ovim rangom;

5) Rang 5 (pet) prikazuje ekstremnu izloženost banke tržišnim rizicima koja rezultira veoma nepovoljnim efektima na zarade i kapital čime je budući opstanak banke ozbiljno doveden u pitanje.

Član 10.

Rang banke utvrđen u skladu s ovim kriterijima predstavlja poslovnu tajnu FBA i banke na koju se odnosi i isti će služiti isključivo za njihove interne potrebe.

FBA može tražiti od banaka da prema ovim kriterijima i same utvrde svoj rang i da je o tome izvijeste na odgovarajućem obrascu koji će biti priložen uz zahtjev FBA.

U slučaju novoosnovane banke u kojoj se nisu stekli uslovi za primjenu svih kriterija za rangiranje, ocjenom se obuhvaćaju samo primjenjivi kriteriji sa posebnom napomenom da se radi o novoosnovanoj banci.

Član 11.

Stupanjem na snagu ovih Kriterija prestaju važiti Kriteriji za interno rangiranje banaka od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 54/00).

Član 12.

Ovi Kriteriji stupaju na snagu danom donošenja a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 01-1-1190-17/02
19. decembra 2002. godine
Sarajevo
Predsjednik
Upravnog odbora
mr. Eldar Arnautović, s. r.

„Službene novine Federacije BiH“, broj: 6/03-ispr.

Po izvršenom sravnjavanju sa izvornim tekstom, utvrđeno je da se u tekstu Kriterijuma za interno rangiranje banaka od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 3/03) potkrala niže navedena greška, te se daje slijede}a

ISPRAVKA

1. U Kriterijima za interno rangiranje banaka od strane Agencije za bankarstvo Federacije BiH-verzija na bosanskom jeziku ("Službene novine Federacije", broj 3/03), u članu 4. tačka c) umjesto numeracije brojčanih rangova 1), 1), 1), 1), 1), treba da stoji numeracija 1), 2), 3), 4), 5).
2. Ovu ispravku objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 04-1-1190-24/02
10. februara 2003. godine
Sarajevo
Direktor
Zlatko Barš, s. r.